

bode v raznih parlamentih nemoteno lahko izrekale besede „Macht geht vor Recht“, in se bodo taka načela tudi lahko nemoteno izvrševala. Ko bo v resnici merodajna in odločilna ljudska volja, le potem bo morda mogoče, da prisilijo življenske prilike narode, da si prihranijo novce, ki se zdaj trošijo za kanone in okljopnjače, za svoje življenske potrebe. — Na haški konferenci bo torej zastopanih 47 odposilancev raznih držav. Pri glasovanju bo majoriziranje izključeno. Kak predlog bo sprejet le tedaj, ako zanj glasujejo vsi zastopniki.

* **Poljsko šolsko vprašanje na Pruskem.** V nemškem državnem zboru je v petek Poljak Brejski hudo kritikoval poljsko politiko pruske vlade. Zahteval je za Poljake popolno svobodo za ustanovljenje neodvisnih višjih in nižjih šol.

Književnost in umetnost.

Telovadba. Kakor je znano, je prof. Fr. Brunet izdal l. 1900. učno knjigo za telovadbo z naslovom „Telovadba“. Ker je knjiga že pošla, je pisatelj poskrbel nje drugo izdajo, ki ne bo samo ponatisk prve, ampak bo pomnožena. Pridejan ji bo načrt za 6., 7. in 8. razred ljudskih, oziroma za 1., 2. in 3. razred meščanskih šol; razširjen in popolnjen bo tudi slovar telovadnih tehniških izrazov. Knjiga je prirejena za ljudske in meščanske šole, za učiteljska in višjo dekliško šolo in je edina v tej stroki v slovenskem jeziku. Nova izdaja izide meseca septembra t. l.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: p. n. g. Kajetan pl. Premerstein, veleposestnik in župan na Jeličnem vrhu pri Idriji, 9-82 K; sprava dveh ljubiteljev sladke vinske kapljice v Trebnjem 2 K, pri zborovanju kamniškega učiteljskega društva nabrala tovariša E. Adamič in M. Žebre 10 K; g. Fran Žagar jun. v Starem trgu 10 K, nabral od zbrane družbe v gostilni g. Ivana Benčina v Starem trgu pri Ložu; g. Jakob Žebre, nadučitelj v Starem trgu pri Ložu, K 10-10, zložilo omizje gri g. Benčinu, zbrano z g. c. kr. okr. šol. nadz. Iv. Thuma in vse učiteljstvo iz Starega trga je na predlog g. Frana Žagarja licitirala venec fig, katere so ostale onemu, ki je zadnji po končani godbi največ obljubil — in zadnji je obljubil še K 5-9 sollicitator Fran Žagar in ostale so njemu. Pojedla jih je pa ista gospica, ki jih zelo rada je. Sréna hvala!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Anton Smrdelj iz Ljubljane; Hermina Bračič, Terezija Potočnik, Marija Windischer, Friderika Zechner, Ludovik Potočnik in Simon Gajšek, vsi v Dobovi pri Brežicah. Bog plati!

Učiteljstvo na delu. Čebelarski shod bo v nedeljo, dne 21. aprila, v Dol. Logatcu in dne 5. maja pa v Št. Jerneju na Dolenjskem; predaval bo na obeh shodih naš vrli tovariš Anton Likožar. Začetek vselej ob treh popoldne.

Napad na štajersko slovensko učiteljstvo. Iz Savinske doline nam poročajo: V Polzeli so ob zadnjih občinskih volitvah nemški tvorničarji in njih zavezniki temeljito pogoreli. Slovenci so skupno nastopili ter nasprotnike sijajno pobili. Zato vlada velika pobitost in žalost med našimi pravimi in namišljenimi Nemci! Njih trobilo, celjska „Deutsche Wacht“, kar besni ter napada učiteljstvo sploh in posebno ono v Polzeli, ker je ob omenjenih volitvah storilo svojo narodno dolžnost. Čujmo v originalu, kako ta udiha. Med drugimi piše: „Die slovenische Lehrerschaft ist politisch unreif, dafür liegen Beweise vor. Eine politisch unreife Lehrerschaft wird von der politisch reifen römischen Priesterschaft verschlungen und „als Nachtmahl zum warmen Kraut aufgefressen“, wie sich selbst ein Landpfarrer vom J. 1872 im „Slovenski Gospodar“ äusserte. Solange sich die Lehrerschaft nicht eine gediegene Bildung aneignet, bleibt sie politisch unreif und verkauft ihre Ueberzeugung um einen Tropfen Milch oder Glas Wein an den schmeichelnden und hinterlistigen Priester. Der Priester war nie

ein aufrichtiger Freund der Schule und der Lehrer. Er darf es grundsätzlichen nicht sein!“ — S tem bodi dovolj citata in to v kazem našim „naobraženim“ Nemcem. Slovensko učiteljstvo je vzvišeno nad takim natolcevanjem. Kako je politično šolano ter vsestransko napredno to kaže njegova organizacija ter njega intenzivno sodelovanje ob slednjem svobodnem pojavu, bodisi ta potem že občeekulturne ali političke smeri. Slovenski učitelji ne rabijo Nemcev, pač pa solidarno postopajo z nemškimi svojimi tovariši, ako to zahtevata stanovski ponos in interes. To je eklantatno dokazal veliki učiteljski shod v Gradcu dne 2. februarja t. l., kjer je relativno bilo slovensko spodnještajersko učiteljstvo najbolj zastopano. In tako učiteljstvo naj bi bilo politično nezrelo, nazadnjaško?! — V Celje pogledite, vi polzeljski Germani! Tu cestne pometaje bolj cenijo in uvažujejo nego pa svoje — učitelje. Ali je mar to tudi politička zrelost? Pometajte pred svojim pragom!

Ni časa! Nekje na Kranjskem je šola, kjer so imeli doslej vsako leto prvo obhajilo meseca maja ali junija. Sedaj pa so odredili tamkajšnji prečastiti gospod katehet, da bo prvo obhajilo še ta mesec, ker ne bo pozneje časa za pripravo, zakaj meseca maja so volitve v državni zbor, in prečastiti gospod katehet morajo zamenjati pedagogiko s politikom. To je le skromen dokaz, kako resno smatrajo nekateri prečastiti gospodje kateheti svojo službo. Prvo obhajilo je lahko danes ali jutri, otroci naj bodo pripravljeni ali ne — samo da služijo prečastiti gospod umazani klerikalni politiki, pa je izpolnjena njihova stanovska dolžnost. In to še posebno tedaj, ako so ta prečastiti gospod nastavljeni samo kot katehet! Kaj bi se zgodilo s komerkoli izmed nas, če bi se ravnal po tem sijajnem vzgledu zvestega izpolnjevanja stanovskih dolžnosti?! Naj nam odgovorita „Slovenec“ in „Domoljub“!

Prelepa cvetica z „Domoljubovega“ gnojšča. Őrno na belem stoji zapisano: „Krave na preserski gmajni niso tako neumne kakor liberalni podrepnik, ki lovi notranjske zavedne kmete v svoj tabor.“ — Zanimivo je, da je takega vonjivega cvetja skrbni vrtnar dr. Žitnik, državnozborski kandidat. Ali misli tudi v dunajskem parlamentu saditi take rožice? Ali se na ta naćin privaja ljudstvo nazaj h Kristusu kralju?

Centralna knjižnica na Dunaju je osnovala minuli mesec poseben oddelek za mladinsko literaturo.

Uradna učiteljska skupščina za okraj ljubljanske okolice bo 15. julija na Vrhniki. Poleg obićajnih toćek so na dnevnem redu še nastopni referati. „Veverica“, praktični nastop tovarišice Darinke Franketove v III. šolskem letu. „Korist roditijskih sestankov in kako jih je prirejati“, (splošni referat za vse učiteljstvo). „Kako je učitelju ravnati z mladimi izprijenci“, poročata tovarišica Jerica Zemljanova in Tovariš Ivo Trošt.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je pri svojem letošnjem občnem zboru darovala med drugim za šolske namene, oziroma za nakup učil ubožnim učencem znesek 750 K, in sicer dobe: Glasbena Matica 100 K, Narodna šola 40 K, dalje šole: Spodnja Siška 60 K, Studenec-Ig 50 K, Šmartno, Sv. Peter v Ljubljani, Dobrova in Šmarje po 40 K, Želimlje, Vić, Őrnuće, Škocijan, Sv. Jakob, Sostro, Jezica, Iskavas, Sora in Dol po 30 K, D. M. v Polju in Golo po 20 K. — Umestno bi bilo, da bi nam tovariši poročali tudi od drugih posojilnic, koliko dajejo za take namene. Tem potom bi zvedeli, kje imajo šole prijateljev ne samo na jeziku, ampak tudi v dejanju.

Verjetno in neverjetno. V „Edinosti“ z dne 10. t. m. čitamo, da je priredil dne 6. t. m. dr. Ignacij Žitnik na Goćah shod, na katerem je brezobzirno napadal svoje političke nasprotnike, „Učiteljskega Tovariša“ in učiteljstvo sploh. — To se nam zdi verjetno. Saj je dr. Žitnik odgovorni urednik „Domoljuba“, to je onega podlega lista, ki neprestano in najinfamnejše napada naš stan. — Neverjetno se nam pa zdi, kar piše „Edinost“ dalje, trdeć namreć, da je tem Žitnikovim napadom na učiteljstvo pritrjeval celo učitelj Anton Bezeg. Morda nam pojasni kdo, koliko je na tem resnice.

Sprejemni izpiti za I. letnik učiteljske. Ministrstvo za bogoćastje in nauk je zaukazalo, da se ima sprejemni izpiti za I. letnik učiteljske poćenši z letošnjim letom vršiti za vsako